

STUDIEGIDS 2019/2020

BASISKWALIFICATIE FILOSOFIE (1^e jaar)

Hogeschool voor Toegepaste Filosofie (HTF) | UTRECHT

Studiegids Propedeuse + Basiskwalificatie (1^e jaar)

I. MODUULOVERZICHT

A. BASISKWALIFICATIE

Leerjaar 1 - driejarig

I.		
	1) Inleiding Filosofie (IINL1)	5 EC
	2) Verdieping Filosofie (IVF1)	3 EC
	3) Schriftelijke taalvaardigheid I (ITV1)	3 EC
	4) Filosofische vaardigheden I (IFVI)	8 EC
	5) Oriëntatie op stage (IOST1)	4 EC
II.		
	6) Levenskunst 1 (ILK1)	5 EC
	7) Levenskunst 2 (ILK2)	3 EC
	8) Wijsgerige Ethiek 1 (IWE1)	5 EC
	9) Wijsgerige Ethiek 2 (IWE2)	3 EC
	10) Oriëntatie op Cultuur & Media (IOCM1)	3 EC
III.		
	11) Schriftelijke taalvaardigheid II (ITV2)	6 EC
	12) Wijsgerige Antropologie 1 (IWA1)	5 EC
	13) Wijsgerige Antropologie 2 (IWA2)	3 EC
	14) Oriëntatie op Bestuur, Economie en Duurzaamheid (IOBED1)	3 EC
IV.		
	15) Politieke en Sociale Filosofie 1 (IPSF1)	5 EC
	16) Politieke en Sociale Filosofie 2 (IPSF2)	3 EC
	17) Wetenschapsfilosofie 1 (IWF1)	5 EC
	18) Wetenschapsfilosofie 2 (IWF2)	3 EC
	19) Oriëntatie op Onderwijs (IOOW1)	3 EC
	20) Keuzeactiviteit I (IKA1)	2 EC
		80 EC +

B. PROPEDEUTISCHE FASE

Leerjaar 1 - vierjarig

I.		
	1) Inleiding Filosofie 1 (IINL1)	5 EC
	2) Schriftelijke taalvaardigheid I (ITV1)	3 EC
	3) Filosofische vaardigheden I (IFVI)	8 EC
	4) Oriëntatie op stage (IOST1)	4 EC
II.		
	5) Levenskunst 1 (ILK1)	5 EC
	6) Wijsgerige Ethiek 1 (IWE1)	5 EC
	7) Oriëntatie op Cultuur & Media (IOCM1)	3 EC
III.		
	8) Schriftelijke taalvaardigheid II (ITV2)	6 EC
	9) Wijsgerige Antropologie 1 (IWA1)	5 EC
	10) Oriëntatie op Bestuur, Economie en Duurzaamheid (IOBED1)	3 EC
IV.		
	11) Politieke en Sociale Filosofie 1 (IPSF1)	5 EC
	12) Wetenschapsfilosofie 1 (IWF1)	5 EC
	13) Oriëntatie op Onderwijs (IOOW1)	3 EC
		60 EC +

II. COMPETENTIES - algemeen

Algemene HTF-beroepscompetenties

I. Kennis en inzicht

- 1) Een HTF-afgestudeerde heeft kennis en inzicht in de volgende subdisciplines van de filosofie: ethiek, sociale en politieke filosofie, levenskunst, wijsgerige antropologie, wetenschapsfilosofie, cultuurfilosofie, logica en besliskunde.

II. Toepassen kennis en inzicht

- 2) Een HTF-afgestudeerde is bij uitstek getraind in conceptueel denken. Hij kan laten zien hoe ideeën, begrippen en praktijken in elkaar zitten, met elkaar samenhangen, hoe ze werken en hoe ze effect sorteren. Hij kan verborgen vooronderstellingen expliciteren en eventueel nieuwe onderscheidingen en noties introduceren, om een manier van denken of praktijk te verbeteren. (Zie: HTF-Vaardighedengids).
- 3) Een HTF-afgestudeerde kan gebeurtenissen en ontwikkelingen analyseren in normatieve termen als rechtvaardigheid, gelijkheid, autoriteit, vrijheid, welzijn, solidariteit en gemeenschap, alsmede vanuit een visie waarin idealen zijn uitgedrukt.
- 4) Een HTF-afgestudeerde kan concrete beleidsvoorstellen en -adviezen analyseren en evalueren in termen van de verschillende waarden en normen, en kan de achtergrond van deze waarden en normen inzichtelijk maken.
- 5) Een HTF-afgestudeerde kan gebeurtenissen en ontwikkelingen onderzoeken zoals ze zijn, maar ook in termen van al dan niet wenselijke mogelijkheden.
- 6) Een HTF-afgestudeerde kan kennisclaims methodologisch evalueren en vaststellen in hoeverre deze claims al dan niet betrouwbaar.
- 7) Een HTF-afgestudeerde kan gebeurtenissen, ontwikkelingen en het zelfbegrip van individuen of groepen problematiseren door een minder voor de hand liggend perspectief of vocabulaire te hanteren.
- 8) Een HTF-afgestudeerde kan verschillende redeneerwijzen onderscheiden en toepassen, zoals inductie en deductie.
- 9) Een HTF-afgestudeerde kan samenwerkingsproblemen of belangenconflicten tussen individuen of groepen beschrijven en oplossingsgerichte concepten toepassen.
- 10) Een HTF-afgestudeerde kan gedrag van mensen relateren aan waarden, normen en deugden, en onderscheidt daarbij persoonlijke van professionele deugden.
- 11) Een HTF-afgestudeerde kan concepten en beweringen die als fundamenteel of maatgevend worden geaccepteerd verhelderen en bekritisieren, alsmede verschillende niveaus van analyse onderscheiden en aan elkaar relateren.
- 12) Een HTF-afgestudeerde kan geaccepteerde zienswijzen, gebruiken of praktijken aan een rationeel onderzoek onderwerpen, kritisch bevragen en interpreteren in termen van goede of slechte redenen.

III. Oordeelsvorming

- 13) Een HTF-afgestudeerde kan op verschillende vakgebieden relevante gegevens verzamelen en interpreteren, en op basis hiervan een goed beargumenteerd standpunt innemen.
- 14) Een HTF-afgestudeerde kan relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten afwegen in een oordeelsvorming.

IV. Centrale filosofische vaardigheid

- 15) De belangrijkste vaardigheid die een HTF-afgestudeerde zich eigen dient te maken, is Conceptueel Denken. Deze competentie vormt de *core business* van de Toegepast Filosoof. Bedrevenheid in Conceptueel Denken vormt bij uitstek het verschil met hbo-afgestudeerden van verwante opleidingen als de School voor Journalistiek, HBO Bedrijfskunde, en Economie- en Managementopleidingen. Conceptueel Denken valt uiteen in de volgende deelvaardigheden:

- a) conceptuele analyse
- b) conceptontwikkeling

[zie: [HTF-Vaardighedengids](#)]

V. Communicatie

- 16) Een HTF-afgestudeerde kan informatie, ideeën en oplossingen overbrengen op zowel specialisten in verschillende vakgebieden als op leken.
- a) Schriftelijke taalvaardigheid
 - b) Mondelinge taalvaardigheid (retorica, presentatievaardigheden)
 - c) Argumenteren

[zie: [HTF-Vaardighedengids](#)]

VI. Leervaardigheden

- 17) Een HTF-afgestudeerde bezit leervaardigheden om zich zelfstandig verder te ontwikkelen en te scholen, en kan daarbij reflecteren op eigen handelen.

- a) Leesvaardigheid
- b) Onderzoeksvaardigheden

[zie: [HTF-Vaardighedengids](#)]

III. MODUULBESCHRIJVINGEN (+ tijdsbegroting)

Module 1 : Inleiding Filosofie (per. 1)

Code	:	1INL1
Omvang	:	5 EC
Docent	:	Drs. S. Slagter
Leerdoelen	:	Kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de Westerse filosofie en haar verschillende deelgebieden. Vaardigheid in het bedrijven van filosofie en het expliciteren van vooronderstellingen.
Inhoud	:	Deze module geldt als een eerste kennismaking met de Westerse filosofie. Je maakt kennis met de verschillende deeldisciplines van de filosofie: wijsgerige antropologie, wijsgerige ethiek, politieke/sociale filosofie, kennisleer en wetenschapsfilosofie, taalfilosofie en logica. Van deze deelgebieden doe je parate kennis op. Verder maak je een begin met het bedrijven van filosofie. Je oefent met de centrale filosofische vaardigheid: het expliciteren van vooronderstellingen. Tijdens de colleges is er veel ruimte voor discussie en debat. Jouw actieve inbreng wordt zeer op prijs gesteld.
Werkvorm	:	Hoor- en discussiecollege
Toetsvorm	:	Schriftelijke tentamen
Literatuur	:	Slagter e.a., <i>Leren Filosoferen</i> . ThiemeMeulenhoff, Utrecht/Zutphen, 2008.

Tijdsbegroting:

Gedurende 7 weken 1,75 uur college (7 x 1,75 = 12,25 uur)
Voorbereiding colleges, achtergrondliteratuur (7 x 10 = 70 uur)
Voorbereiding + uitwerking huiswerkopdrachten (6 x 3 = 18 uur)
Voorbereiding tentamen (40 uur)
Tentamen (3 uur)
Totaal: 140,25 uur

Module 2 : Verdieping Filosofie (per. 1)

Code	:	1VF1
Omvang	:	3 EC
Docent	:	Drs. S. Slagter
Leerdoelen	:	Zelfstandige verbreding en verdieping van de grondbeginselen van de Westerse filosofie. Zelfstandige ontwikkeling van filosofische vaardigheden.
Inhoud	:	In deze module word je begeleid en aangestuurd bij het zelfstandig bestuderen van de geschiedenis van de filosofie. Leidend hierbij is het bekende boek <i>Geschiedenis van de Filosofie</i> van Hans-Joachim Störig. Het resultaat van je zelfstudie geef je vorm in een paper of werkstuk.
Werkvorm	:	Werkcollege
Toetsvorm	:	Paper/werkstuk
Literatuur	:	Slagter e.a., <i>Leren Filosoferen</i> . ThiemeMeulenhoff, Utrecht/Zutphen, 2008. H.J. Störig, <i>Geschiedenis van de Filosofie</i> . Het Spectrum, Houten, 2010.

Tijdsbegroting

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)
Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur)
Bestuderen literatuur (20 uur)
Voorbereiding paper/werkstuk (15 uur)
Schrijven paper/werkstuk (10 uur)
Totaal: 83,5 uur

Module 3 : Schriftelijke taalvaardigheid I - basistoets (per. 1)

Code	:	1TV1
Omvang	:	3 EC
Docent	:	Drs. M.A. Slagter
Leerdoelen	:	Kennis van de theorie van de Nederlandse spelling, grammatica en stijlfouten. Vaardigheid in het toepassen van deze regels in concrete woorden en zinnen.
Inhoud	:	Onderwerpen van de basistoets zijn: - Spelling werkwoordsvormen, Engelse werkwoorden, tussenletters in samenstellingen, meervouden, interpunctie en hoofdletters, tekens bij letters (trema, apostrof, koppelteken, weglatingsteken), zelfstandig gebruikte woorden) - Grammatica: hoofd- en bijzinnen - Stijlfouten: foutieve inversie, foutieve samentrekking, foutieve beknopte bijzin, incongruentie, contaminatie, pleonasme, tautologie
Werkvorm	:	Zelfstudie / bijspijkerlessen
Toetsvorm	:	Schriftelijk tentamen
Literatuur	:	HTF-syllabus Schriftelijke taalvaardigheid I (te verkrijgen via de HTF). D. Pak, <i>Vlekkeloos Nederlands. Spelling en stijl compleet (niveau 4F)</i> . Den Haag, 2007.

Tijdsbegroting:

Zelfstandige bestudering syllabus 'Basistoets Spelling, Grammatica en Stijl' (20 uur)

Maken oefenmateriaal uit syllabus (15 uur)

Zelfstandige bestudering *Stijlgids* (15 uur)

Theorie en oefeningen uit *Vlekkeloos Nederlands* (20 uur)

Bijspijkerbijeenkomsten voorafgaand tijdens SBU (12 uur)

Maken toets (2 uur)

Totaal: 84 uur

Module 4 : Filosofische vaardigheden I (per. 1)

Code	:	1FV1
Omvang	:	8 EC
Docent	:	mw. E.S. Pallandt MA, dhr. R.L. Kielstra MA, mevr. S. van der Werff, MA MSc
Leerdoelen	:	Je maakt kennis met verschillende filosofische vaardigheden die verbonden zijn aan het socratisch gesprek. Na het volgen van deze module beheers je op een basisniveau het stellen van filosofische vragen, herken je verschillende begripsbetekenissen en aannames, kun je een syllogisme formuleren en beschik je over basale luistervaardigheid. Je kunt deze vaardigheden toepassen en herkennen als deelnemer aan een socratisch gesprek.
Inhoud :	:	Voorafgaand aan de colleges lees je de opgegeven literatuur en/of maak je de huiswerkopdrachten. De colleges zelf kennen een praktisch karakter: het grootste deel van de bijeenkomsten zullen we besteden aan groepswork en/of individuele opdrachten. Je oefent met gespreksvaardigheden, zoals doorvragen, luisteren en samenvatten. We maken een begripsanalyse en besteden aandacht aan primaire filosofische vaardigheden, zoals het herkennen van vooronderstellingen en het formuleren van filosofische vragen. Ook zullen we lezen en schrijfvaardigheden kort aanstippen, door een primaire tekst te behandelen en een samenvatting daarvan te maken. De literatuur en de oefeningen bereiden ons voor tot het uiteindelijk zelf kunnen uitvoeren van een eerste Socratisch gesprek.
Werkvorm	:	Hoor- en werkcollege, afwisselend kennisoverdracht en praktisch aan de slag met verschillende werkvormen.
Toetsvorm	:	Aanwezigheid is verplicht, opdrachten en huiswerk dienen ingeleverd te worden in een digitaal portfolio en deelname aan het socratisch gesprek is een

voorwaarde om de module te kunnen afsluiten.
 Literatuur : Reader ‘Filosofische Vaardigheden’ (aan te schaffen via de HTF)
 Fragmenten van primaire filosofische teksten

Tijdsbegroting:

Gedurende 7 weken 1,75 uur college (7 x 1,75 = 12,25 uur)
 Eén zaterdag werkcollege van 3 uur
 Voorbereiden colleges (8 x 3 uur = 24 uur)
 Bestuderen reader ‘Filosofische Vaardigheden’ (35 uur)
 Aanbevolen literatuur lezen (10 uur)
 Uitvoeren oefenopdrachten (25 uur)
 Socratisch gesprek voorbereiden + verwerken feedback (7 x 3 uur = 21 uur)
 Samenstellen digitaal portfolio (45 uur)
 Begeleid oefenen vaardigheden voorafgaand aan colleges (7 x 2 uur = 14 uur)
 Huiswerk oefenen vaardigheden (7 x 5 uur = 35 uur)

Totaal: 224,25 uur

Module 5 : Oriëntatie op stage (per. 1)

Code : 1OST1
 Omvang : 4 EC
 Docenten : diverse docenten + stagecoördinator (drs. M.A. Slagter)
 Leerdoelen : Oriëntatie op de observerende en participerende stage d.m.v. informatievoorziening, zelfanalyse, sollicitatietraining en brancheverkenning.
 Inhoud : Tijdens het hoor-/werkcollege ontvang je informatie over de stagecomponent van de HTF. Je treft deze informatie en alle noodzakelijke formulieren aan in de Stagegids (te downloaden van OnderwijsOnline). Behalve de Stagegids heb je ook het boek *Stagelopen in stappen* nodig. Tijdens het college maak je vast een begin met het ‘Oriëntatiedossier’, waarin je onder meer aandacht besteedt aan het nut van een brede filosofische scholing voor de uitoefening van de beroepen waar de HTF voor opleidt (en voor de beroepsbeoefening van de toekomst in het algemeen).
 Werkvorm : Hoor- en werkcollege
 Toetsvorm : Portfolio
 Literatuur : E. Haag, *Stagelopen in stappen. Handboek voor stages in het hoger onderwijs*. Den Haag, 2011

Tijdsbegroting:

Twee bijeenkomsten op zaterdag 3x (werk)college (5,25 uur)
 Voorbereiding + achtergrondliteratuur (20 uur)
 Uitwerking opdrachten (8 uur)
 Bestudering literatuur (40 uur)
 Samenstelling portfolio (40 uur)

Totaal: 113,25 uur

Module 6 : Levenskunst 1 (per.2)

Code : 1LK1
 Omvang : 5 EC
 Docent : Prof. dr. J. Dohmen
 Leerdoelen : Kennis, inzicht en overzicht van de hoofdlijnen van de geschiedenis van de westerse filosofie vanaf de Klassieke Oudheid. Inzicht in de samenhang tussen wereldbeeld, mensbeeld, kennisopvatting en moraal. Visie op levenskunst.
 Inhoud : Deze module omvat *capita selecta* van de meest dominante wijsgerige posities uit het westerse denken. Daarbij hanteren we een *chronologische* opzet: we beginnen bij de klassieke Oudheid en eindigen bij het actuele morele debat. In hoofdlijnen is de module als volgt opgezet: we starten bij de belangrijkste standpunten van de klassieke Oudheid van Socrates en Plato tot

en met Epicurus en de Stoa. Daarna volgt de reactie van het christendom en de doorwerking van beide lijnen in de renaissance bij Erasmus, Montaigne en Pico. Interessante vraag is hoe het mogelijk was dat het christendom de klassieke Oudheid heeft ‘weggeveegd’. Tegelijkertijd met deze *ideehistorische* aanpak hanteren we een *systematische* opzet: we onderzoeken de inhoud van verschillende normatieve posities en hoe ze kritisch op elkaar voortbouwen. Het overkoepelende doel van deze module is om kennis te verwerven van en inzicht te bieden in de bronnen van de westerse filosofie in samenhang met de hoofdlijnen van het actuele morele debat.

Werkvorm	:	Hoor- en discussiecollege
Toetsvorm	:	Schriftelijk tentamen
Literatuur	:	J. Dohmen (red.), <i>Over levenskunst. De grote filosofen over het goede leven</i> . Uitgeverij Ambo, Amsterdam 2014, 20 ^{ste} herziene druk (geen eerdere drukken!). Joep Dohmen en Maarten van Buuren, <i>De prijs van de vrijheid</i> . Uitgeverij Ambo, Amsterdam 2011.

Tijdsbegroting:

Gedurende 7 weken 1,75 uur college (7 x 1,75 = 12,25 uur)
 Voorbereiding colleges, achtergrondliteratuur (7 x 10 = 70 uur)
 Voorbereiding + uitwerking huiswerkopdrachten (6 x 3 = 18 uur)
 Voorbereiding tentamen (40 uur)
 Tentamen (3 uur)
Totaal: 140,25 uur

Module 7	:	<u>Levenskunst 2 (per. 2)</u>
Code	:	1GF2
Omvang	:	3 EC
Docent	:	Prof. dr. J. Dohmen
Leerdoelen	:	Zelfstandige verbreding en verdieping van inzicht in de (ideeën)geschiedenis van de westerse filosofie. Uitdiepen van een onderwerp naar keuze uit een aanbod van thema's en teksten rondom levenskunst.
Inhoud	:	In deze module word je begeleid en aangestuurd bij het zelfstandig bestuderen van de geschiedenis van de filosofie. De nadruk ligt op het uitwerken van een specifiek thema, hetzij uit een bepaalde periode hetzij door de periodes heen. Bijvoorbeeld hedonisme en geluk bij Epicurus en bij een hedendaags auteur als Veenhoven. Of de ontwikkeling van de vrijheid in de moderne tijd: een vergelijkende studie tussen het existentialisme en Foucault.
Werkvorm	:	Werkcollege (waarin thema's worden aangedragen, geselecteerd, uitgewerkt en beoordeeld).
Toetsvorm	:	Paper/werkstuk
Literatuur	:	J. Dohmen (red.), <i>Over levenskunst. De grote filosofen over het goede leven</i> . Uitgeverij Ambo, Amsterdam 2014, 20 ^{ste} herziene druk (geen eerdere drukken!). Joep Dohmen en Maarten van Buuren, <i>De prijs van de vrijheid</i> . Uitgeverij Ambo, Amsterdam 2011.

Tijdsbegroting

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)
 Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur)
 Bestuderen literatuur (20 uur)
 Voorbereiding paper/werkstuk (15 uur)
 Schrijven paper/werkstuk (10 uur)
Totaal: 83,5 uur

Module 8 : Wijsgerige Ethiek 1 (per. 2)

Code	:	1WE1
Omvang	:	5 EC
Docent	:	Dr. J. de Boer
Leerdoelen	:	Kennis van en inzicht in de belangrijkste normatief ethische begrippen en theorieën.
Inhoud	:	In deze module wordt, in vervolg op de module Inleiding Filosofie (1INL1), een verdieping geboden in de normatieve ethiek. De centrale vragen zijn: Hoe moeten we moreel handelen begrijpen? Waarin bestaat goed en slecht? Wat is menselijk welzijn? Hoe kunnen we onze morele overtuigingen beargumenteren? De belangrijkste theorieën in de normatieve ethiek worden besproken. Tijdens de colleges worden deze verschillende theorieën toegepast op concrete morele dilemma's en praktische ethische kwesties. Jouw actieve inbreng wordt hierbij zeer op prijs gesteld.
Werkvorm	:	Hoor- en discussiecollege
Toetsvorm	:	Schriftelijk tentamen
Literatuur	:	Van Hees e.a., <i>Basisboek ethiek</i> . Uitgeverij Boom, Amsterdam, 2014

Tijdsbegroting:

Gedurende 7 weken 1,75 uur college (7 x 1,75 = 12,25 uur)

Lezen literatuur (6 x 25 pag. = 75 uur)

Uitwerken collegeaantekeningen (7 x 4 uur = 28 uur)

Samenvattingen maken van artikelen (6 x 2 uur = 12 uur)

Voorbereiden voor tentamen (12 uur)

Tentamen maken (3 uur)

Totaal: 142,25 uur

Module 9 : Wijsgerige Ethiek 2 (per. 2)

Code	:	1WE2
Omvang	:	3 EC
Docent	:	Dr. J. de Boer
Leerdoelen	:	Zelfstandige verbreding en verdieping van je kennis van en inzicht in twee gebieden die aanpalend zijn t.o.v. de normatieve ethiek uit WE1: de meta-ethiek en empirische wetenschap die over moraal gaat.
Inhoud	:	De hoofdvragen van de meta-ethiek zijn: Wat zijn morele uitspraken eigenlijk voor soort uitspraken? Wat zijn morele eigenschappen? Moraal kan daarnaast ook door sociale wetenschappers en biologen worden bestudeerd. Dan zijn de vragen bijvoorbeeld: Hoe werkt moraal? en: Hoe is moraal ontstaan?
Werkvorm	:	Hoor-/werkcollege
Toetsvorm	:	Paper/werkstuk
Literatuur	:	Van Hees e.a., <i>Basisboek ethiek</i> . Uitgeverij Boom, Amsterdam, 2014

Tijdsbegroting

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)

Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur)

Bestuderen literatuur (20 uur)

Voorbereiding paper/werkstuk (15 uur)

Schrijven paper/werkstuk (10 uur)

Totaal: 83,5 uur

Module 10 : Oriëntatie op Cultuur & Media (per. 2)

Code	:	1OCM1
Omvang	:	3 EC
Docenten	:	dhr. L.M. Heuts MA / drs. E.C. van Dalen
Leerdoelen	:	Oriëntatie op de afstudeerrichting Cultuur & Media
Inhoud	:	Je ontvangt informatie over het programma van het tweede en derde leerjaar,

het werkveld, de beroepsmogelijkheden en de stagecomponent van de afstuurrichting CM. Aan de oriëntatie op de afstuurrichting is een schrijf-/onderzoeksoopdracht verbonden, waarmee tijdens het college een concreet begin gemaakt wordt.

Werkvorm	:	Hoor-/werkcollege
Toetsvorm	:	Je schrijft een samenvatting van een van onderstaande, filosofische getinte essays (naar keuze) en geeft je oordeel over dit essay.
Literatuur	:	Je maakt een keuze uit een van de volgende essaybundels: - Eva Rovers, <i>Ik kom in opstand, dus wij zijn</i> - nieuw licht op verzet (2017) - Bas Heijne, <i>Onbehagen</i> - nieuw licht op de beschaafde mens (2016) - Pieter van den Blink, <i>The Medium Kills The Message</i> - nieuw licht op journalistiek, media en kijkcijfers (2016) - Lammert Kamphuis, <i>Filosofie voor een weergaloos leven</i> (De Bezige Bij, 2018)

Tijdsbegroting

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)

Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur)

Bestuderen literatuur (20 uur)

Voorbereiding eindopdracht (15 uur)

Uitvoering eindopdracht (10 uur)

Totaal: 83,5 uur

Module 11	:	Schriftelijke taalvaardigheid II (per. 3)
Code	:	1TV2
Omvang	:	6 EC
Docent	:	Drs. M.A. Slagter
Leerdoelen	:	Ontwikkeling van een eigen schrijfstijl en persoonlijk taalgevoel. Inzicht in de relatie taal en filosofie (oorzaak/reden). Kennis van stijlfiguren, beeldspraak en beeldbreuk, herkennen en toepassen van metaforisch taalgebruik. Kennis van de uitgangspunten en beginselen van de algemene taalwetenschap en met name de transformationeel-generatieve grammatica van Noam Chomsky.
Inhoud	:	Aan de orde komen technieken ter verbetering van de eigen schrijfstijl (o.m. bedrijvende vorm, werkwoordstijl, elliptische zinnen, inversie en het opsplitsen van kettingzinnen, zinnen met lange aanloop en tangconstructies). Verder wordt de theorie van stijlfiguren (ironie, hyperbool, eufemisme, retorische vraag etc.) en vormen van beeldspraak (metafoor, metonymia, personificatie etc.) behandeld, en wordt er geoefend met het herkennen en benoemen ervan, en het toepassen in concrete teksten. Er wordt een inleiding gegeven in de algemene taalwetenschap, met name in de transformationeel-generatieve grammatica van Noam Chomsky. Tijdens een werkcollege wordt er in kleine groepen actief geoefend met het schrijven van correcte en aantrekkelijke Nederlandse zinnen, en het gebruiken van stijlfiguren en beeldspraak. Ook wordt er een aanzet gegeven tot de ontwikkeling van een eigen schrijfstijl en persoonlijk taalgevoel. In het kader van deze module wordt het hoofdstuk Schrijfvaardigheid van de HTF-Vaardighedengids behandeld, alsmede de belangrijkste naslagwerken op het gebied van spelling en stijl. Op individuele basis en naar behoefte worden bijspijkerbijeenkomsten georganiseerd.
Werkvorm	:	Hoor- en werkcollege
Toetsvorm	:	Schriftelijk tentamen + schrijfopdracht (voorwaardelijk voor toekenning van het eindcijfer)
Literatuur	:	D. Pak, <i>Vlekkeloos Nederlands. Spelling en stijl compleet (niveau 4F)</i> . Achtste herziene druk. Den Haag, 2013. M. Hermans, <i>Schrijven met effect, stijlcursus</i> . Vijfde herziene druk. Uitgeverij Couthino, Bussum, 5 ^e druk 2014.

Hogeschool voor Toegepaste Filosofie (2016), *Vaardighedengids*. Interne publicatie.

Syllabus 'Stijlfiguren en beeldspraak' (uitgave HTF / wordt uitgereikt tijdens 1^e college).

Losbladig materiaal algemene taalwetenschap en transformationeel-generatieve grammatica

Tijdsbegroting:

Gedurende 6 weken 1,75 uur hoorcollege (6 x 1,75 = 10,5 uur)

Gedurende 1 weken 1,75 uur werkcollege (1,75 uur)

Voorbereiding colleges (7 x 3 = 21 uur)

Theorie en oefeningen uit *Vlekkeloos Nederlands* (30 uur)

Theorie en oefeningen uit *Schrijven met effect* (30 uur)

Zelfstandige bestudering *Vaardighedengids* (18 uur)

Zelfstandige bestudering syllabus 'Stijlfiguren en beeldspraak' (15 uur)

Maken extra oefenmateriaal (15 uur)

Bijspijkerbijeenkomsten voorafgaand aan colleges (15 uur)

Maken tentamen (2 uur)

Maken schrijfpoddracht (5 uur)

Bestudering materiaal alg. taalwetenschap en transf.-gen. grammatica (5 uur)

Totaal: 168,25 uur

Module 12 : Wijsgerige Antropologie 1 (per. 3)

Code : 1WA1

Omvang : 5 EC

Docent : Prof. dr. J.A.M. Bransen

Leerdoelen : Kennis van en inzicht in de centrale problemen van de wijsgerige antropologie. Vertrouwdheid met het aporetische karakter van deze problemen en inzicht in de dialectische functie van standpunten.

Inhoud : In de wijsgerige antropologie gaat het om de menselijke zelfinterpretatie. Wat moeten wij van onszelf denken? Wat is onze plaats in het universum? Wat is mijn plaats in onze taalgemeenschap? Deze vragen zullen verkend worden aan de hand van een aantal centrale kwesties: de verhouding tussen mens en dier, het normatieve gewicht van redenen, de vrije wil, het verschil tussen kennis en liefde, onze persoonlijke identiteit, autonomie, de verhouding tussen lichaam en geest, de verhouding tussen individu en collectief. We zullen zien waarom over deze kwesties het laatste woord nooit gesproken zal worden, en waarom dat niet erg, maar juist stimulerend en bevredigend is.

Werkvorm : Hoor/werkcollege

Toetsvorm : Schriftelijk tentamen

Literatuur : Reader 'Wat moeten wij van onszelf denken?'

Inhoud:

Bransen, J.(2003). De opvoedbare mens. In: Hees, M. van., Jonge, E. de., & Nauta, L. (eds). *Kernthema's van de filosofie*. Amsterdam: Boom. 89-109.

Bransen, J. (2011). Nou zeg, waar bemoei je je mee. *Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Wijsbegeerte*, Vol. 103(1), pp 4-20.

Bransen, J. (2010). Wat doen ze me nou? *Filosofie & Praktijk*, 31(1).

Bransen, J. (2009). I will survive. *Wijsgerig Perspectief*, 49(3), 22-29.

Bransen, J. (2011). Ik wil wel mezelf kunnen zijn! Zelfcontrole in de gedragswetenschappen, in: Maureen Sie (red.) *Hoezo vrije wil? Perspectieven op een heikele kwestie*, Rotterdam: Lemniscaat, pp. 171-189.

Bransen, J. (1997) Zoeken naar de Juiste Woorden. Taylor over Filosofie. In: S.E. Cuypers & W. Lemmens (red.), *Charles Taylor. Een mozaiek van zijn denken*. Kampen/Kampen: Uitgeverij Peckmans/Kok Agora, pp. 175-191.

Tijdsbegroting:

Gedurende 7 weken 1,75 uur college (7 x 1,75= 12,25 uur)

Lezen artikelen (6 x 25 pag. = 75 uur)

Uitwerken collegeaantekeningen (7 x 4 uur = 28 uur)
 Samenvattingen maken van artikelen (6 x 2 uur = 12 uur)
 Voorbereiden tentamen (12 uur)
 Tentamen maken (3 uur)
Totaal: 142,25 uur

Module 13 : Wijsgerige Antropologie 2 (per. 2)

Code	:	1WA2
Omvang	:	3 EC
Docent	:	Prof. dr. J.A.M. Bransen
Leerdoelen	:	Zelfstandige verbreding en verdieping van één van de centrale kwesties van de Wijsgerige Antropologie. Zelfstandige ontwikkeling van twee fundamentele filosofische vaardigheden: begripsverheldering en argumentatie.
Inhoud	:	In deze module word je begeleid en aangestuurd bij het zelfstandig verkennen van een centrale wijsgerig-antropologische kwestie. Je leest twee artikelen van toonaangevende filosofen die het met elkaar over deze kwestie niet eens zijn en je ontwikkelt in discussie met deze auteurs een eigen positie. Daarbij gaat het niet primair om de houdbaarheid van deze positie, maar om het ontwikkelen van de vaardigheden die je nodig hebt om je een mening toe te eigenen.
Werkvorm	:	Werkcollege
Toetsvorm*	:	Paper/werkstuk
Literatuur**	:	Twee artikelen in overleg met de docent.

Tijdsbegroting:

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)
 Lezen artikelen (2 x 25 pag. = 20 uur)
 Herlezen tekst Bransen (5 uur)
 Ontwikkelen concept (10 uur)
 Verwerken feedback (5 uur)
 Schrijven 1^e versie (20 uur)
 Verwerken feedback (5 uur)
 Schrijven 2^e versie (15 uur)
Totaal: 83,5 uur

* Zie Bijlage I

** Zie Bijlage II

Module 14 : Oriëntatie op Bestuur, Economie en Duurzaamheid (per. 3)

Code	:	1OBED1
Omvang	:	3 EC
Docenten	:	Prof. dr. M.D. Davidson / drs. S. Slagter
Leerdoelen	:	Oriëntatie op de afstudeerrichting Bestuur, Economie & Duurzaamheid
Inhoud	:	Je ontvangt informatie over het programma van het 2 ^e en 3 ^e leerjaar, het werkveld, de beroepsmogelijkheden en de stagecomponent van de afstuurrichting BED. Verschillende vakdocenten van deze richting zijn tijdens het hoor-/werkcollege aanwezig. Aan de oriëntatie op de afstuurrichting is een schrijf-/onderzoeksopdracht verbonden, waarmee tijdens het college een concreet begin gemaakt wordt.
Werkvorm	:	Hoor-/werkcollege
Toetsvorm	:	Uitwerking opdracht a.d.h.v. casus
Literatuur	:	Tijdens het college uit te reiken materiaal en te verstrekken leestips.

Tijdsbegroting

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)
 Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur)
 Bestuderen literatuur (20 uur)

Vorbereiding eindopdracht (15 uur)

Uitvoering eindopdracht (10 uur)

Totaal: 83,5 uur

Module 15 : Politieke en Sociale Filosofie 1 (per. 4)

Code : 1PSF1

Omvang : 5 EC

Docent : dhr. R.L. Kielstra MA

Leerdoelen : Kennis verwerven van de belangrijkste ideeën, concepten en stromingen binnen de politieke en sociale filosofie, en leren hoe deze ideeën, concepten en stromingen toegepast kunnen worden in het dagelijks leven als burger en als professional.

Inhoud : De studenten krijgen inzicht in de manier waarop verschillende filosofen hebben nagedacht over enkele centrale thema's in de politieke en sociale filosofie, zoals: rechtvaardigheid, vrijheid, gelijkheid, democratie en macht. Deze thema's worden behandeld aan de hand van het boek *An introduction to political philosophy* van Jonathan Wolff. Op basis van dit boek behandelen we tijdens de colleges actuele politieke vraagstukken en aansluitende casuïstiek. Extra leesmateriaal zal via OnderwijsOnline worden verstrekt.

Werkvorm : Hoor- en discussiecollege

Toetsvorm : Schriftelijke tentamen over de besproken teksten en colleges

Literatuur : Jonathan Wolff, *An introduction to political philosophy* en verschillende teksten die via OnderwijsOnline ter beschikking worden gesteld.

Tijdsbegroting:

Gedurende 7 weken 1,75 uur college (7 x 1,75 = 12,25 uur)

Lezen literatuur (6 x 25 pag. = 75 uur)

Uitwerken collegeaantekeningen (7 x 4 uur = 28 uur)

Samenvattingen maken van artikelen (6 x 2 uur = 12 uur)

Vorbereiden tentamen (12 uur)

Tentamen maken (3 uur)

Totaal: 142,25 uur

Module 16 : Politieke en Sociale Filosofie 2 (per. 4)

Code : 1PSF2

Omvang : 3 EC

Docent : dhr. R.L. Kielstra MA

Leerdoelen : Reflecteren over politieke vraagstukken als vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid aan de hand van concrete actuele kwesties, deelname aan een politieke discussie en het schrijven van een filosofisch paper

Inhoud : Het werkcollege van deze verdiepingsmodule staat in het teken van het voeren van politieke debatten over drie onderwerpen: rechtvaardigheid, vrijheid en gelijkheid. Tijdens de bijeenkomst voeren de studenten drie keer in drie groepen een politiek debat over een van de drie onderwerpen. De discussies zullen gevoerd worden op basis van casussen die studenten zelf vooraf aan de bijeenkomst ingebracht hebben.

Werkvorm : Werkcollege

Toetsvorm : Deze module wordt afgesloten met een paper van ca. 1500 woorden over een zelf gekozen casus, waarbij minsten twee bronnen aan bod komen

Literatuur : Teksten die tijdens het college worden uitgedeeld.

Tijdsbegroting

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)

Vorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur)

Bestuderen literatuur (20 uur)

Vorbereiding paper/werkstuk (15 uur)

Schrijven paper/werkstuk (10 uur)

Totaal: 83,5 uur

Module 17 : Wetenschapsfilosofie 1 (per. 4)

Code	:	1WF1
Omvang	:	5 EC
Docent	:	Dr. Jelle de Boer
Leerdoelen	:	Kennis van de canon van de moderne wetenschapsfilosofie.
Inhoud	:	De hoofdvragen van deze module zijn: Hoe valt goede wetenschap te onderscheiden van slechte (of pseudo-) wetenschap? Hoe kunnen wetenschappelijke beweringen gerechtvaardigd worden? Hoe verhouden observaties, feiten en theorieën zich tot elkaar? Hoe ontwikkelt wetenschap zich?
Werkvorm	:	Hoorcollege
Toetsvorm	:	Schriftelijk tentamen
Literatuur	:	H. Koningsveld, <i>Het Verschijnsel Wetenschap</i> . Boom, Amsterdam, 2006.

Tijdsbegroting:

Gedurende 7 weken 1,75 uur college (7 x 1,75 = 12,25 uur)

Lezen literatuur (6 x 25 pag. = 75 uur)

Uitwerken collegeaantekeningen (7 x 4 uur = 28 uur)

Samenvattingen maken literatuur (6 x 2 uur = 12 uur)

Voorbereiden voor tentamen (12 uur)

Tentamen maken (3 uur)

Totaal: 142,25 uur

Module 18 : Wetenschapsfilosofie 2 (per. 4)

Code	:	1WF2
Omvang	:	3 EC
Docent	:	Dr. Jelle de Boer
Leerdoelen	:	Zelfstandige verbreding en verdieping van de volgende twee wetenschapsfilosofische thema's:
Inhoud	:	A) Hoe stel je causaliteit vast? Meer specifiek: hoe stel je vast dat een bepaalde beleidsmaatregel die ergens heeft gewerkt ook in een nieuwe context gaat werken? B) Wetenschappelijke classificatie. Sommige wetenschappelijke begrippen classificeren niet alleen verschijnselen maar veranderen ze ook. In deze module word je begeleid en aangestuurd bij het zelfstandig bestuderen van teksten uit de Wetenschapsfilosofie. Ook word je begeleid bij het leren nadenken over bovenstaande wetenschapsfilosofische thema's aan de hand van de begrippen en thema's die in 1WF1 aan de orde zijn gekomen.
Werkvorm	:	Wekcollege
Toetsvorm	:	Paper/werkstuk
Literatuur	:	Ian Hacking, <i>Madness: Biological or Constructed?</i> Hfdst. 4 uit het boek <i>The Social Construction of What?</i> Harvard University Press, 1999. Nancy Cartwright en Jeremy Hardie p.3-4, p.50-55, p.61-65 uit het boek <i>Evidence-Based Policy. A Practical Guide to Doing Better</i> , Oxford University Press, 2012.

Tijdsbegroting

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)

Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur)

Bestuderen literatuur (20 uur)

Voorbereiding paper/werkstuk (15 uur)

Schrijven paper/werkstuk (10 uur)

Totaal: 83,5 uur

Module 19 : Oriëntatie op Onderwijs (per. 4)

Code	:	1OOW1
Omvang	:	2 EC
Docenten	:	mw. E.S. Pallandt MA, dhr. R.L. Kielstra MA
Leerdoelen	:	Oriëntatie op de afstudeerrichting Onderwijs
Inhoud	:	Je ontvangt informatie over het programma van het 2 ^e , 3 ^e en 4 ^e leerjaar, het werkveld, de beroepsmogelijkheden en de stagecomponent van de afstudeer richting Onderwijs. Verschillende vakdocenten van deze richting zijn tijdens het hoor-/werkcollege aanwezig. Aan de oriëntatie op de afstuurrichting is een schrijf-/onderzoeksopdracht verbonden, waarmee tijdens het college een concreet begin gemaakt wordt.
Werkvorm	:	Hoor-/werkcollege
Toetsvorm	:	Uitwerking opdracht a.d.h.v. casus
Literatuur	:	Tijdens het college uit te reiken materiaal en te verstrekken leestips.

Tijdsbegroting

Gedurende 1 zaterdagochtend 2x 1,75 uur (werk)college (3,5 uur)

Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur)

Bestuderen literatuur (20 uur)

Bestuderen en uitwerken casus (15 uur)

Uitvoering opdracht (10 uur)

Totaal: 83,5 uur

Module 20 : Keuzeactiviteit I (hele studiejaar)

Code	:	1KA1
Omvang	:	2 EC verdeeld
Docenten	:	dhr. C.A.F. Bos BA / dhr. R.L. Kielstra MA
Leerdoelen	:	Ter bevordering van je professionele vorming als Toegepast Filosoof is het zaak, naast het opdoen van de filosofische kennisbasis je die binnen de reguliere vakken krijgt aangereikt, je te <i>oriënteren</i> op de maatschappelijke reikwijdte van het vak filosofie. Als Toegepast Filosoof richt je je op het beroepsmatig toepassen van deze kennisbasis op vraagstukken en problemen binnen een niet-academische context. Je moet dus niet alleen op de hoogte zijn van de bestaande theoretische benaderingen en inzichten uit de filosofie, maar evenzeer weet hebben van de breedte van het veld waarin deze kennis een toepassing kent. In welke niet-academische domeinen, en op welke manier, kunnen theoretische inzichten uit de filosofie een bijdrage leveren? Maatschappelijke vraagstukken en problemen zijn complex en velerlei. De ontwikkeling van visie en begrip, die nodig is om “greep te krijgen” op maatschappelijke problemen, wordt gecultiveerd door reflecterend en zelfstandig denken. Reflectie heeft als doel inzicht te krijgen in het handelen, gedrag, drijfveren en vooronderstellingen van jezelf en die van anderen. <i>Reflecteren</i> is zodoende een belangrijke vaardigheid als Toegepast Filosoof. Door expliciet de nadruk te leggen op <i>oriëntatie van</i> , en <i>reflectie op</i> , het maatschappelijk veld waarbinnen de Toegepast Filosoof moet opereren, dragen de modules keuze-activiteiten op <i>praktische wijze</i> bij aan het ontwikkelen van je professionele visie en houding als Toegepast Filosoof ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken en problemen.
Inhoud	:	Binnen deze modules geven we richting aan dit oriëntatieproces door je “erop uit te sturen”: er wordt van je gevraagd om gedurende je gehele opleiding deel te nemen aan activiteiten die buiten jouw officiële studietraject vallen. Je bent vrij om naar eigen inzicht en interesse activiteiten te kiezen, maar er is één voorwaarde: het dient een extra-curriculaire activiteit te zijn waarvan de koppeling met de filosofie duidelijk kan worden beschreven.

Het reflectieproces wordt gestuurd doordat je voor iedere activiteit die je hebt ondernomen, een reflectieverslag dient te schrijven. Binnen dit reflectieverlag laten we je o.a. de vraag beantwoorden waarom jij denkt dat jouw gekozen activiteit filosofisch relevant is, d.w.z. hoe deze extra-curriculaire activiteit zich verhoudt tot de filosofische kennisbasis die je bij de HTF krijgt aangereikt. Door systematisch een beroep te doen op je reflectieve vermogen, blijft de ontwikkeling van deze belangrijke filosofische vaardigheid voortduren, en zul je in staat zijn om jezelf en je professionaliteit als Toegepast Filosoof steeds verder te ontwikkelen.

- Werkvorm : De module keuze-activiteiten is qua tijdsbegroting anders dan "gewone" collegevakken: er zijn geen colleges, geen leeswerk en geen bijkomende opdrachten. Je vult de uren met activiteiten die je zelf onderneemt en als bewijs voor deze uren lever je reflectieverslagen in. Je levert verslagen in totdat je genoeg uren hebt om de module af te sluiten. Net als bij reguliere vakken geldt hier dat het behalen van de studiepunten bewijst dat je de hoeveelheid uren die voor deze modules staan hebt doorlopen.
- Toetsvorm : Voor iedere activiteit die je gedaan hebt, schrijf je een reflectieverslag. Dit verslag maak je aan de hand van het beoordelingsformulier. Het verslag moet aan bepaalde eisen voldoen. Deze eisen vind je in het beoordelingsmodel. Voor het schrijven van het verslag mag je ook uren meetellen. Het precieze aantal uren dat berekend mag worden, is vastgelegd en hangt af van de totale duur van de activiteit. Na goedkeuring van het reflectieverslag worden de uren toegekend.
- Literatuur : Lida Nijgh & Nicolien van Tol, *Leren Reflecteren*. 3^e druk. Amsterdam, Uitgeverij Boom, 2017. (aanbevolen)
 Beoordelingsformulier (voor het maken van de verslagen)
 Beoordelingsmodel (voor het inzien van de criteria)

BIJLAGEN

Bijlage I

Beschrijving opdracht en bijkomende literatuur 1WA2

Schrijf een filosofisch essay van ongeveer 3000 woorden.

Kies 1 van de 6 onderwerpen en 2 van de 3 opgegeven artikelen.

Zorg voor een goede opbouw, met in ieder geval:

- een inleiding [deze mag best 1000 woorden lang zijn]
 - leg in eigen woorden het intelligibiliteitsprobleem uit waarover jij in dit essay schrijft, zodanig dat de lezer snapt wat problematisch aan deze kwestie is (het helpt als je concrete voorbeelden gebruikt!)
 - kondig aan wat jij van dit probleem vindt (hoe jij dit probleem zal ‘oplossen’)
 - leg uit wat jouw strategie is (noem de artikelen aan de hand waarvan jij de kwestie gaat bespreken)
 - maak daarbij duidelijk welk ‘dwaalspoor’ je op het oog hebt en welke auteur volgens jou in dat ‘dwaalspoor’ zit
- een middenstuk [denk hierbij aan een dikke 1500 woorden]
 - bespreek hoe auteur A over de kwestie denkt
 - maak duidelijk wat je daarvan vindt
 - het helpt als je hierbij probeert duidelijk te maken dat auteur A een ‘dwaalspoor’ volgt
 - het helpt hierbij als je argumenten van auteur B gebruikt
 - het helpt als je hierbij gebruik maakt van begripsonderscheidingen (A zegt P, maar P kan X of Y betekenen; X klopt niet (gebruik auteur B hierbij); Y zou kunnen kloppen, maar dan moet A begrijpen dat hij de problemen zelf heeft gemaakt door P te zeggen ipv Y)
 - gebruik auteur B liever bij je argumentatie m.b.t. auteur A dan dat je ook nog een bespreking van auteur B geeft
 - oftewel, je gebruikt de twee auteurs op een verschillende manier:
 - A zit in het ‘dwaalspoor’
 - B helpt ons er uit (en dankzij *jou* gaat de lezer dat ook zien)
- een conclusie [denk hierbij aan een kleine 500 woorden]
 - in de conclusie kun je helder formuleren wat jij van het probleem vindt
 - de stellingname die je al beloofd hebt in de inleiding is nu simpel te presenteren als correct, omdat de argumenten daarvoor in het middenstuk staan.

Deadline: in overleg met de docent (het is wel handig om hierover een afspraak met de docent te maken, zodat je weet waar je aan toe bent, en je uitstelgedrag voorkomt. Oftewel: sluit een zelfbindingscontract!)

Ondersteunende literatuur (te vinden op OnderwijsOnline):

Jan Bransen, *Het schrijven van een filosofisch essay*

Jan Bransen, *Filosofie & Ironie* (hoofdstukken 1 en 2)

Bijlage II

Literatuur t.b.v. Wijsgerige Antropologie 2 (1WA2)

1. Mens - dier

Cassirer (de eerste twee hoofdstukken van zijn *Essay on Man*)

Corbey over Plessner [makkelijker]

2. Praktisch redeneren

Hollis, A rational agent's gotta do what a rational agent's gotta do! [moeilijker]

Timo Karsil, *Gezag uitgedaagd*

3. Vrije wil

Dennett, I Could Not Have Done Otherwise – So What? [moeilijker]

Keizer, Neuro-reductie en vrije wil [makkelijker]

4. Persoonlijke identiteit

Paul Verhaeghe, (hoofdstuk 1 van *Identiteit*)

De Bruin, Jongepier, De Maagt, (de eerste twee hoofdstukken van hun *IK*) [makkelijker]

5. Autonomie

F.A. de Wit, Autonomie - een zorgelijk begrip?

Beate Rössler, Problems with autonomy [moeilijker]

6. Reflectie

Martin Hollis, Wonder, Paradox and Vision (hoofdstuk 1 van *Invitation to philosophy*)

Maturana & Varela (hoofdstuk 1 van hun *Tree of Knowledge*)